

Sygn. akt: WO 6/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 października 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marian Buliński (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marek Pietruszyński

SSN Jan Bogdan Rychlicki

Protokolant Anna Krawiec

w sprawie Z. G. skazanego z art. 7 dekretu z dnia 13 czerwca 1946 r., po rozpoznaniu w Izbie Wojskowej na rozprawie w dniu 9 października 2012 r. wniosku pełnomocnika wnioskodawcy o wznowienie postępowania karnego zakończonego wyrokiem Wojskowego Sądu Okręgowego z dnia 13 stycznia 1950 r.,

- 1. wznowia postępowanie karne w sprawie Z. G.;**
- 2. uchyla zaskarżony wyrok Wojskowego Sądu Okręgowego z dnia 13 stycznia 1950 r. i uniewinnia Z. G. od popełnienia czynu określonego w art. 7 dekretu z dnia 13 czerwca 1946 r.;**
- 3. koszty procesu ponosi Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Wojskowego Sądu Okręgowego z dnia 13 stycznia 1950 r. Z. G. został skazany za to, że:

„jako oficer odrodzonego Wojska Polskiego, będą wrogo ustosunkowany w okresie od 1946 r. do czerwca 1949 r. działając świadomie na szkodę Państwa Polskiego

przekazywał wiadomości stanowiące tajemnicę wojskową dotyczącą Oficerskiej Szkoły Inżynieryjno- Saperskiej, Oficerskiej Szkoły Piechoty /.../ przedstawicielom wywiadu państwa obcego K. F. i K. J.”,

tj. za popełnienie przestępstwa z art. 7 Dekretu z dnia 13 czerwca 1946 r. na karę śmierci, którą Prezydent R. P. decyzją z dnia 22 marca 1950 r. zmienił na karę 15 lat więzienia.

Wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego z dnia 15 listopada 1949 r. F. K. został skazany za to, że:

„1. Jesienią 1947 r., jako dyrektor Średniej Szkoły Zawodowej /.../ , udzielał agentowi obcego wywiadu informacji o Oficerskiej Szkole Saperów, miejscu jej stacjonowania, nazwisku dowódcy oraz innych danych o nim, budowie mostu wykonanej przez tą Szkołę, okresie awansów, zadaniach instruktorów oraz o nastrojach młodzieży w szkole, w której oskarżony wykładał, czym dopuścił się jako urzędnik państwowy przekazania wiadomości stanowiących tajemnicę państwową i wojskową działając na szkodę Państwa,

tj. za popełnienie przestępstwa z art. 15 § 2 w zw. z art. 7 Dekretu z dnia 13.6.1946 r.

2. od lata 1945 r. do lata 1946 r. na terenie P. przyjmował od członków „W i N” 4-ry razy w miesiącu literaturę nielegalną „WiN-u” tj. pismo p.t. „Wolność Słowa” w dwóch egzemplarzach, celem przekazania jednego egzemplarza innej osobie, czym wykonując polecenia związku zbrodniczego „WiN” usiłował przemocą usunąć ustanowione organa władzy zwierzchniej Narodu, zagarnąć ich władzę oraz przemocą zmienić ustrój Państwa Polskiego,

tj. za popełnienie przestępstwa z art. 86 § 1 i 2 KKWP” – na karę łączną dożywotniego więzienia.

Wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego z dnia 23 grudnia 1949 r. J. K. został skazany za to, że:

„a) w czasie od kwietnia 1947 r. do chwili zatrzymania tj. do dnia 14 marca 1949 r. jako agent wywiadu francuskiego występujący pod ps. „V2” działając na szkodę Państwa Polskiego, zbierał osobiście i przy pomocy podległej mu siatki informacyjnej wiadomości stanowiące tajemnicę państwową i wojskową, a w

szczegółności dane dot. dyslokacji jednostek wojskowych, ich uzbrojenia i wyposażenia, rozmieszczenia obiektów o charakterze wojskowym, transporcie i obiektach przemysłowych na terenie woj./.../, które przekazywał poszczególnym szefom wywiadu francuskiego na okręg w., tj. /.../;

b) jako obywatel polski w związku z działalnością szpiegowską na szkodę Państwa Polskiego opisaną w punkcie poprzednim w ww. czasie przyjął od J. W., N. Y. i M. jako wynagrodzenie za tą pracę początkowo 15.000 a później 20.000 zł miesięcznie;

c) w czasie od jesieni 1944 do 14 marca 1949 r. w piwnicy swojego mieszkania w /.../ przechowywał bez prawnego zezwolenia władz – broń palną, pistolet systemu FN kal. 6,35 mm nr 15931”;

tj. za popełnienie przestępstw określonych w art. 4 § 1 art. 6, art. 7 dekretu z dnia 13 czerwca 1946 r. m.k.k. i art./ 86 § 2 kk WP na karę łączną 9 lat więzienia.

W dniu 16 kwietnia 2012 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek o wznowienie postępowania karnego przeciwko Z. G. zakończony wyrokiem Wojskowego Sądu Okręgowego z dnia 13 stycznia 1950 r. Wniosek ten złożył pełnomocnik L. G. syna Z. G. Zdaniem wnioskodawcy po wydaniu tego wyroku ujawniły się nowe dowody nieznane sądowi orzekającemu i wskazujące, że skazany nie popełnił czynu.

Pełnomocnik wnioskodawcy wskazuje, że z postanowienia Zgromadzenia Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 1957 r. wynika, iż wyrok co do F. K. został uchylony a postępowanie karne przeciwko niemu zostało umorzone. Skoro umorzono postępowanie z braku dowodów winy przeciwko F. K. to oznacza to, że również Z. G. został skazany za niepopelnione czyny.

Z akt nadesłanych na żądanie Sądu Najwyższego przez Instytut Pamięci Narodowej wynika, że postanowieniem Zgromadzenia Sędziów Najwyższego Sądu Wojskowego w Warszawie z dnia 15 maja 1957 r., w uwzględnieniu wniosku rewizyjnego Prezesa Najwyższego Sądu Wojskowego, uchylono w całości wyrok Wojskowego Sądu Rejonowego z dnia 15 listopada 1949 r. i postępowanie w sprawie F. K. umorzono. Z uzasadnienia tego orzeczenia wynika, że Sąd Najwyższy odnośnie czynu pierwszego uznał, że F. K. nie wiedział, że J. K. był agentem obcego wywiadu, a przekazywane mu przez F. K. wiadomości nie

stanowiły tajemnicy będącej pod ochroną art. 7 m.k.k. W odniesieniu do drugiego czynu (z art. 23 m.k.k.) Sąd Najwyższy uznał, że czyn ten co najwyżej wyczerpywał znamiona występku z art. 24 § 1 m.k.k., który to występki podlegał puszczaniu w niepamięć i przebaczeniu z mocy art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 22 lutego 1947 r. o amnestii.

Sąd Okręgu Wojskowego /.../ postanowieniem z dnia 31 sierpnia 1959 r. przyznał M. K. od Skarbu Państwa tytułem odszkodowania za niesłuszne skazania jej męża F. K. kwotę 32 700 zł.

W tej sytuacji Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Z akt sprawy wynika jednoznacznie, że część wiadomości przekazywanych przez F. K. - J. K. pochodziła od Z. G. Skoro całość wiadomości przekazywanych J. K. przez F. K. nie stanowiła tajemnicy będącej pod ochroną art. 7 m.k.k. to także wiadomości pochodzące od Z. G. nie stanowiły tajemnicy będącej pod ochroną art. 7 m.k.k. W aktach sprawy, a także w uzasadnieniach orzeczeń nie ma śladu dowodu na to, że Z. G. miał świadomość tego, że J.K. był agentem obcego wywiadu. Bezsporne jest zatem to, że przy orzekaniu w dniu 13 stycznia 1950 r. Wojskowy Sąd Okręgowy nie miał świadomości, iż w 1957 r. Najwyższy Sąd Wojskowy uzna, że F. K. nie popełnił przestępstwa z art. 7 m.k.k. przekazując J. K. wiadomości usłyszane od Z. G.

Mając na uwadze te nowe fakty (art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k.) należało wznowić postępowanie karne w sprawie Z. G., uchylić zaskarżony wyrok Wojskowego Sądu Okręgowego z dnia 13 stycznia 1950 r. i wobec oczywistości, że zarzucany mu czyn nie wyczerpywał znamion art. 7 m.k.k. należało go od popełnienia takiego czynu uniewinnić.

I tak też Sąd Najwyższy orzekł.